

Deutsch Ferenc

Ez a képem 1945-ben készült, nem sokkal azután, hogy hazajöttem a deportálásból. 1940-ben bevonultam rendes katonának Esztergomba, s utána egy hónap múlva munkaszolgálatos lettem. Az én korosztályomat elvitték Ukrajnába. Amikor arra került a sor, hogy Ukrajnába kellett volna kerülnöm, leszereltek a szívbetegségemnél fogva. Amikor leszereltem, visszamentem a Wolfner gyárba, ahol a háború előtt dolgoztam. Amikor Újpesten a Wolfner gyárban dolgoztam,

nélkülözhetetlen hadi üzemi munkásnak nyilvánítottak, azért nem deportáltak. 1944 októberében az utolsó transzporttal Sachsenhausenba vittek. Sachsenhausen egy nemzetközi bemutató láger volt a Vörös kereszt irányítása alatt, ahol hadifoglyokkal voltunk keverve. Őket nem vitték munkára, mint minket. Együtt voltunk a barakkokban, és ezek havonta kaptak csomagokat a Nemzetközi Vörös keresztől, de elosztották a tartalmát annak a tíz embernek, akik abban a barakkban voltak. Minket minden reggel öt órakor lezárt vagonokban Sachsenhausenből Oranienburgba vittek egy repülőgépgyárba, a Heinkel művekhez. Szerencsém volt, mert a mérnökökhöz kerültem. Lemezeket fúrtam át, vollmasinának hívták, de én nem értettem hozzá. 1945 februárjában már közeledtek [a szövetségesek], kaptunk egy parancsot, hogy kiürítik sachsenhauseni táborát. Gyalog mentünk egészen Theresienstadtig. Megérkeztünk egy éjszaka Theresienstadtbba, május elsején. Mindenkit lefertőtlenítettek, adtak nekünk egy másik ruhát, ami friss volt, tiszta volt. És hat napig voltunk olyan formában, hogy nem csináltunk semmit sem. Láttam, hogy olyan területen voltunk, ahol családok együtt voltak. Ezek mind csehek voltak. És lakásuk volt, ahol kisgyerekek is voltak, meg szülők voltak, meg nagypapák voltak. És ezen én nagyon csodálkoztam. A németek ahogy mentek el, több alkalommal lőttek, alacsonyán, repülőgépekről, és akkor nagyon sokan meghaltak ott a lágerban. 1945. május 8-án szabadultam föl. Theresienstadtból el akartak vinni Svédországba. Nagyon sokan el is mentek, de én hazavágytam, mert még akkor nem tudtam, hogy a feleségemmel mi van, és akartam a családon segíteni. Volt ott a Nemzetközi Vörös keresztnek egy irodája, ott láttak el minket igazolványokkal, mert semmi papírunk nem volt. Bemondásra volt a papírok kiállítása. Mindenki olyan nevet mondhatott be, amit akart, s olyan kort és szakmát. Én három szakmát is bediktáltam. Kaptunk 800 koronát is. Abból a 800 cseh koronából Prágában voltam pár napig, hogy egy kicsit felerősödjek, és akkor elindultam Magyarország felé. 1945 júliusában érkeztem meg Rákospalotára. Itt próbáltam elmenni abba a házba, ahol laktunk, és nem találtam senkit. Akkor elmentem a Bethlen térre [itt volt az OMZSA székháza], ahol igazolványt kaptunk, hogy lefertőtlenítettek, és így kaptunk élelmet meg ruhát.